

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členiek senátu JUDr. Ľubice Filovej a JUDr. Márie Usačevovej, v právnej veci žalobkyne: **M. M.**, bytom N., A. č.X. proti žalovanému: **Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny**, Bratislava, Špitálska č.8, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutí žalovaného, č.j. AA/2011/16908/OPHN-1 a č.j. AA/2011/16908/OPHN-2 z 25.októbra 2011, na odvolanie žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 29.februára 20X. č.k.15S/36/2011-27, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Nitre z 29.februára 20X. č.k.15S/36/2011-27, **m e n í** tak, že rozhodnutia žalovaného z 25.októbra 2011 č.j.AA/2011/16908/OPHN-1 a č.j.AA/2011/16908/OPHN-2 ako aj rozhodnutia Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny N. číslo:2011/00405/03 z 22.augusta 2011 a číslo: 2011/00405/04 z 08.septembra 2011 **zrušuje** a vec **vracia** žalovanému na ďalšie konanie.

Žalobkyni náhradu trov konania **nepriznáva**.

O d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom krajský súd zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala zrušenia rozhodnutí žalovaného z 25.októbra 2011 č.j.AA/2011/16908/OPHN-1

a č.j.AA/2011/16908/OPHN-2 a vrátenia veci žalovanému na ďalšie konanie. Žalobkyni nepriznal náhradu trov konania.

Rozhodnutím č.j.AA/2011/16908/OPHN-1 (ďalej len „rozhodnutie žalovaného 1“) žalovaný zamietol odvolanie žalobkyne a potvrdil rozhodnutie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Nitra (ďalej len „úrad“) číslo:2011/00405/03 z 22.augusta 2011, ktorým podľa § 29 ods.4 písm. a) zákona č.599/2003 Z.z. v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) uložil žalobkyni povinnosť vrátiť dávky a príspevky v hmotnej núdzi vyplatené neprávom za obdobie od 01.01.2005 do 31.12.2005 v sume 33, 00 €, zvýšené o 10%, t.j. o 3,30 €, spolu v sume 36,30 € s odôvodnením, že počas poberania dávky a príspevkov v hmotnej núdzi žalobkyňa neoznámila, že od roku 2005 poberá nájomné za poľnohospodársku pôdu vo výške 5,50 € ročne, ktorý je príjmom podľa § 5 ods.3 písm. c) zákona a ako taký sa započítava pri posudzovaní hmotnej núdze podľa § 5 ods.2 písm. a) zákona.

Rozhodnutím č.j.AA/2011/16908/OPHN-2 (ďalej len „rozhodnutie žalovaného 2“) žalovaný zamietol odvolanie žalobkyne a potvrdil rozhodnutie úradu číslo: 2011/00405/04 z 08.septembra 2011, ktorým podľa § 29 ods.5 a § 10 ods.2 písm. a) zákona žalobkyni zastavil príspevky k dávke v hmotnej núdzi v trvaní 6 mesiacov od 01.08.2011 a od tohto dátumu je poskytol dávku v hmotnej núdzi v sume 60,50 € mesačne s odôvodnením, že nenahlásením skutočnosti, že vlastní role, za ktoré poberá ročne rentu vo výške 5,50 €, nesplnila svoju povinnosť ustanovenú zákonom.

Z odôvodnenia rozsudku krajského súdu vyplýva, že mal za preukázané, že žalobkyňa nesplnila povinnosť uloženú jej v § 29 ods.1 zákona, keďže úradu v lehote 8 dní neoznámila, že od roku 2005 poberá nájomné vo výške 5,50 € ročne, pričom nesplnenie tejto povinnosti žalobkyňa nespochybnila. Vzhľadom na to krajský súd dospel k záveru, že rozhodnutia žalovaného sú v súlade so zákonom.

Rozsudok krajského súdu napadla žalobkyňa včas podaným odvolaním a žiadala, aby ho odvolací súd zrušil. Namietla, že rozhodnutia žalovaného považuje za neprimeraný postih. Správny orgán nedostatočne skúmal, či si žalobkyňa uvedeným príjmom zlepšila svoju možnosť zabezpečenia základných životných podmienok a neskúmal aj jej výdavky. Neskúmal ani to, či žalobkyňa vedela alebo musela z okolností predpokladať, že sa jej dávka a príspevky v období od 01.januára 2005 do 31.decembra 2010 vyplácala neprávom alebo

vo vyššej sume, ako je patrila ako to vyžaduje ustanovenie § 29 ods.4 písm. a) zákona. Zastavenie príspevku na zdravotnú starostlivosť vo výške 2 € mesačne a príspevku na bývanie vo výške 55,80 € mesačne, čo je za 6 mesiacov pozastavenia podľa § 29 ods.5 zákona spolu 346,80 € a zároveň vrátenie dávky v sume 33 zvýšenej o 10% je podľa žalobkyne neprimerané sankcionovanie za nesplnenie ohlasovacej povinnosti. Vo výrokoch oboch rozhodnutí správneho orgánu absentuje uvedenie skutkového znaku porušenia povinnosti.

Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu žalobkyne navrhol, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods.2 O.s.p) preskúmal napadnutý rozsudok v rozsahu žaloby a v medziach odvolania bez pojednávania v súlade s § 250ja ods.2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolaniu žalobkyne je potrebné vyhovieť.

Predmetom konania bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutí žalovaného o zastavení výplaty príspevkov k dávke v hmotnej núdzi na obdobie šiestich mesiacov a poskytnutí dávky v hmotnej núdzi v sume 60,50 € mesačne od 01.08.2011 a o povinnosti žalobkyne vrátiť neprávom vyplatenú sumu na dávke v hmotnej núdzi, zvýšenú o 10 %.

Z predloženého administratívneho spisu žalovaného vyplýva, že podkladom pre rozhodnutie úradu a žalovaného bola skutočnosť, že navrhovateľka neoznámila v lehote 8 dní, že od roku 2005 poberá od poľnohospodárskeho družstva nájomné 5,50 € ročne za nájom poľnohospodárskej pôdy.

Podľa § 29 ods.1 zákona občan v hmotnej núdzi, ktorému sa vypláca dávka a príspevky, je povinný ohlásiť úradu písomne do ôsmich dní zmeny vo všetkých skutočnostiach rozhodujúcich na trvanie nároku na dávku a príspevky a na ich výplatu.

Podľa § 29 ods.3 zákona občan v hmotnej núdzi, ktorému sa vypláca dávka a príspevky, je povinný úradu, ktorý vo veci konal, v lehote do ôsmich dní oznámiť výšku svojich príjmov a hodnotu majetku, ohlásiť zmeny v ich výške, ako aj zmeny v rodinných pomeroch a majetkových pomeroch, ktoré sú rozhodujúce na určenie výšky dávky a príspevkov.

Podľa § 29 ods.4 zákona občan v hmotnej núdzi je povinný vrátiť dávku a príspevky alebo ich časť zvýšené o 10% odo dňa, od ktorého nepatrili vôbec, alebo vo výške, v akej sa vyplácali, ak

a) nesplnil niektorú jemu uloženú povinnosť a prijímal dávku a príspevky alebo ich časť, hoci vedel a musel z okolností predpokladať, že sa vyplácajú neprávom alebo vo vyššej sume, než patrili; v prípade podozrenia z trestného činu podvodu úrad podá podnet orgánom činným v trestnom konaní na začatie konania,

b) úmyselne spôsobil, že dávka a príspevky alebo ich časť sa vyplatili neprávom alebo vo vyššej sume, ako patrili; úrad podá podnet orgánom činným v trestnom konaní na začatie konania.

Podľa § 29 ods.5 zákona ak si občan v hmotnej núdzi nesplnil svoje povinnosti ustanovené týmto zákonom, úrad rozhodne o zastavení príspevkov v trvaní šesť mesiacov.

Z ustanovenia § 29 ods.1 a 3 zákona vyplýva, povinnosť občana v hmotnej núdzi oznámiť skutočnosti rozhodujúce na trvanie nároku na dávku a príspevky a na ich výplatu a rozhodujúce na určenie ich výšky.

Hmotná núdza je stav, keď príjem občana a fyzických osôb, ktoré sa s občanom spoločne posudzujú, nedosahuje životné minimum a občan a fyzické osoby, ktoré sa s občanom spoločne posudzujú, si príjem nemôžu zabezpečiť alebo zvýšiť vlastným pričinením (§ 2 zákona).

Podľa § 5 ods.4 písm. j) zákona za príjem sa pri posudzovaní hmotnej núdze, zabezpečení základných životných podmienok a pomoci v hmotnej núdzi na účely tohto zákona nepovažuje príjem z príležitostných činností, náhodné a jednorazové príjmy a príjmy získané na základe dohody o vykonaní práce do výšky dvojnásobku životného minima získané za 12 mesiacov.

Podľa názoru odvolacieho súdu príjem z nájomného za poľnohospodársku pôdu je jednorazovým príjmom v zmysle § 5 ods.4 písm. j) zákona. Tento príjem u žalobkyne činí ročne, teda za 12 mesiacov, iba 5,50 €. Z administratívneho spisu odporkyne pritom nevyplýva, že by navrhovateľka mala aj iné príjmy.

Jednorazový príjem z nájmu poľnohospodárskej pôdy za 12 mesiacov, ktorý nedosahuje dvojnásobok životného minima, podľa názoru odvolacieho súdu nemožno považovať za príjem na účely zákona o hmotnej núdzi (§ 5 ods.4 zákona). Získanie tak nízkeho jednorazového príjmu preto nie je skutočnosťou uvedenou v § 29 ods.1 až 3 zákona, teda skutočnosťou rozhodujúcou na trvanie nároku na dávku a príspevky, na ich výplatu a určenie ich výšky. Žalobkyňa preto povinnosť uvedenú v § 29 ods.1 až 3 zákona neporušila. Vzhľadom na uvedené nebol preto daný ani dôvod na zastavenie výplaty príspevkov podľa § 29 ods.5 zákona a žalobkyni nevznikla ani povinnosť vrátiť časť dávky v nezamestnanosti podľa § 29 ods.4 písm. a) zákona.

Z uvedených dôvodov odvolací súd na rozdiel od krajského súdu dospel k záveru, že obe rozhodnutia žalovaného ako aj obe rozhodnutia úradu vychádzali z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 250j ods.2 písm. a/ O.s.p.) a preto rozsudok krajského súdu podľa § 250ja ods.3 O.s.p. zmenil, uvedené rozhodnutia zrušil a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie.

V ďalšom konaní je žalovaný viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 250ja ods.4 O.s.p.).

O náhrade trov konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods.1 v spojení s § 250k ods.1, § 246c ods.1 a § 151 ods.1 O.s.p. tak ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku, lebo úspešná žalobkyňa náhradu trov nežiadala.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave dňa 27. marca 2013

JUDr. Viera Nevedelová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia :
Mária Kráľová